

MARIBORSKI DELAVEC

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 5.50 mesečno.
četrtletno K 16.50.
Če si pride naročnik sam v uradništvu po list: Me-
sečno K 5.—. — Inserati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik po 4. uri po-
poldne z datumom drugega dne.

Posamezna številka stane 30 vin.

Uredništvo in uprava:

Narodni dom (vhod iz Kopališke ulice)

Telefon št. 242.

Poziv

mestnemu prebivalstvu.

Dne 12. julija t. l. praznuje se rojstni dan Njegovega Veličanstva Petra I., kralja Srbov, Hrvatov in Slovencev na slovesen način po celem kraljestvu.

Tudi naš Maribor bo imel prvokrat v zgodovini veselo priliko, proslaviti ime velikega našega kralja.

Na predvečer tega državnega in narodnega praznika se vrši mirozov z vojaško godbo po mestu, v soboto zjutraj se bo Petrov dan oznanil s streli iz topov in ob 9. uri bo v stolni in mestni cerkvi slovesna pontifikalna maša, katere se korporativno udeleži državno uradništvo in javni zastopi.

Vabim mestno prebivalstvo, da na kar najbolj sijajen način proslavi kraljev rojstni dan, ter da mestu praznično lice.

V prvi vrsti vabim vse državne urade, da razobesijo na vseh javnih poslopih državne zastave (modro-belo-rudeče), prepričan pa sem, da bodo enako vsi lojalni hišni posestniki okrasili hiše z državnimi ali vsaj narodnimi zastavami, ter da bodo iluminirali poslopja povodom vršitve mirozova.

Državni uradi bodo 12. julija zaprti. Trgovce in obrtnike pozivljam, naj zapro trgovine ta dan od 8. do 10. ure.

Nadalje opomnim, da se vrši ta dan tudi dobrodelna prireditev za invalide in vabim občinstvo, da to akcijo po najboljši moči podpira z darovanjem denarnih prispevkov.

Uverjen sem, da se bode vse prebivalstvo z radostnim srcem odzvalo temu pozivu in da bo prvi rojstni dan našega heroičnega kralja, kateremu se ob vsaki priliki klanja ves civilizirani svet v globokem odkritem spoštovanju, v Mariboru slavljen na način, ki bo pokazal pravo razumevanje tega važnega in slavnostnega zgodovinskega dogodka.

Vladni komisar: dr. Pfeifer, s. r.

Dr. Ljudevit Pivko.

Sokolstvo v Novem Sadu, Subotici in Beogradu.

(Konec.)

Kakor vihar se je raznesla vest po Beogradu, da so slovenski in hrvatski Sokoli tukaj. Ko smo po kratkem odmoru popoldne nastopili v zboru in odkorakali na telovadišče, je hitel narod iz vseh ulic, da stoji v špalirju in po-

zdravi Sokole. Bila vam je manifestacija, kakršne ni mogel nihče pričakovati. Nad 20.000 ljudi je hitelo z nami in za nami po dolgi Aleksandrovi ulici tja ven. Učitelji so zaprli razrede in vodili vso šolsko mladino ljudskih in srednjih šol na telovadišče, vojaštvo je prihajalo bataljon za bataljonom iz vseh vojašnic s svojimi oficirji. — Nekaj trenutkov po našem prihodu na telovadišče so stale slovenske Sokolice že v vrstah, pripravljene za nastop s prostimi vajami. Vse je bilo za Beograd nepričakovan užitek in nepopisno odobravanje je sledilo vsaki točki. Kako je mogel načelnik Stane Vidmar nositi vse šopke in vence, ki jih je prejemal od beogradske mladine, mi ni prav razumljivo. In dasi se je branil z vsemi štirimi nasilnih beogradskih srednješolskih abiturientov, vendar je bil preslab: pograbili so ga in prinesli v teku nazaj na telovadišče, ko so odhajale Slovenke. Isti prizor se je ponovil pozneje še večkrat.

Franjo Ž.

Bratje, bodite složni!

Bilo je leta 1914, leta grozot in strašnega trpljenja na južni fronti v jeseni. Cel dan je vznemirjal nasprotnik z močnim topniškim ognjem našo postojanko. Stotnija nadporočnika Černivoja je dobila povelje, zavzeti z jurišem višino pred nami.

Vsem tovarišem v stotniji je bil drag njih poveljnik, saj je skrbel za nje po očetovsko, zastopal v potrebi posameznika, priskočil sedaj temu, sedaj onemu na pomoč. Bil jim je oče, brat. Šli bi pa tudi brez izjeme za njega v smrt, saj so mu sledili v najhujšem ognju kot jagnje materi.

Solnce se nagiba k zatonu. Trenutek še zlatijo žarki vrhunce gor, trenutek se še vidi solnčna obla, da jim zatone — za vedno! Topniški ogenj v nasprotnikovi postojanki je nekoliko ponehal. Le malo časa! Že pričnejo nenasitna žrela topov na levi in desni z vso silo bljuvati ogenj na nasprotnikovo postojanko, da pripravijo pot za naskok. Bolj in bolj se približuje odločilni trenutek. »Poveljnika manjka« — slišijo se glasovi in tovariši se pogledujejo in postajajo nemirni. Naenkrat se pokaže visoka postava poveljnikova v polmraku in stopi na zvišeno mesto ob zakop. V roki drži kozarec, natoči ga s konjalkom iz steklenice, kojo je prinesel s seboj. Nihče se ne zgane med njegovimi vrstami, tišina kot v grobu. V dalji žari nebo v groznem ognju. Tovariši slišijo poveljnikove besede:

Navdušenje beogradskega občinstva se je ponavljalo in še rastlo pri naslednjih točkah, ko so nastopali srbski in hrvatski Sokoli s prostimi vajami, zagrebške Sokolice in vzorna vrsta slovenskih Sokolov na bradlji. Ena izmed najlepših točk je bil nastop Slovencev z ljubljanskimi prostimi vajami, ki so jih izvajali naši telovadci vzorno, precizno in krasno. »Kaj nam hoče neprijatelj?« je razkladal srbski višji častnik v globokem navdušenju svojemu vojaštvu, »ko imamo Jugoslovani tako Sokolstvo. Ni sile, ki bi je mi ne premagali!«

Po vseh odhajajočih oddelkih je padalo cvetje in vsi voditelji so morali odnašati šopke.

In tako je odhajalo naše Sokolstvo iz prestolnega mesta tako zmagovalno, kakor si je zaslužilo. Beogradski redarji so imeli težkega posla, da bi pripravili štiristopom prosto pot skozi gnečo nepreglednih množic. Po vseh vrhovih ob pristanišču se je tlačilo

»Tovariši, s to čašo napijem k slovesu vesoljnemu človeštvu, ki je zavrglo v onem trenutku svoje dostojanstvo, ko je zagrabilo za brušen nož, da zabode brata, ko se divi, če pordeči njegova kri zemljo mater, ki je rodila oba. Čemu? Zakaj? Ker je tako — zapovedano. Napijem vam materam, ki ste blagoslovile svoje sinove pri odhodu na bratomorni boj. Zakaj? Ker je — zapoved. Saj je hotel oni tako, ki nas je negoval, zahrbtna kača, da nas v primernem trenutku piči. Pog-nal nas je v zakope. V zakopih smo se rodili, v zakopih smo živeli v silnem boju stoletja in stoletja — proti krvnemu sovražniku« — trdil je, ne, brat proti bratu.

In v zakopih naj skrvavimo? Trdil je — »proti krvnemu sovražniku«. Pristopil si puško k licu, sprožil, da ubiješ tega krvnika. Padel je . . . Ko si ga hotel zagrebsti, je ležal pred teboj s črnim čurkom na licu, uprl je še enkrat pogled v te in vzdihnil — zadnjič: »Mati, brat!« Tedaj te je zazebló v dnu srca, polastil se te je jad, obup in tam nekje v dalji je završalo: »Ubil si rodnega brata!« Stisnil si pest, škrlil z zobmi in iz prsi se ti je izvil obupen vik — prisega na grozno maščevanje. Sto in stokrat proklestvo na one, ki so ti stisnili bodalo v pest, da zabodeš ž njim ne sovražnika — ampak lastnega brata in onečastiš zemljo z njegovo krvjo, zemljo, ki je vaju oba rodila«.

Topniški ogenj je dosegel višek in pripravljena je pot za juriš. Poveljnik pa ne da nobenega povelja. Izprazni čašo do dna in jo nalije znova. (Konec prih.)

naroda in klicalo v ljubezni in navdušenju Sokolstvu zahvalo za obisk in pozdrave za slov. Pristanišče je bilo prenapolnjeno in parniki in čolni istotako. Za našega vkrcavanja so igrale bande, občinstvo je prepevalo narodne himne in navdušenega klicanja ni bilo konca. Tik pred odhodom parnika se je moral pokazati br. Stane Vidmar še enkrat na poveljniškem mostiču in izpregovoriti zadnji pozdrav, on, ki ni imel niti glasu več.

Parnik je odrinil in nas prepeljal v Zemun.

Sklep.

Dosegli smo popolno edinstvo jugoslovanskega Sokolstva. Našli smo v organizaciji zdrave temelje, na katerih hočemo graditi narodno vzgojo. Sokolstvo ima ogromne naloge: naš duh, naš sistem ima nastopiti zmagovalno pot v vse šolstvo, vojaštvo, v ves narod. Stvarnik Sokolstva Tyrš je slutil, da bo zdravje njegovega obširnega sistema prepreglo vse Slovanstvo.

Bodimo vredni svojih prekrasnih idealov, za katere moramo ogreti ves narod svoj.

Ne ustavljalj se nihče ob malenkostnih zaprekah, ki jih delajo razvoju Sokolstva samo oni, ki so o Sokolstvu krivo poučeni ali ki jih vodijo posebni osebni ali strankarski interesi, da nastopajo kot naši nasprotniki.

Naša misel zmaguje sama ob sebi. Glejte, kako so se osmešili oni elementi, ki so hoteli prorokovati, da se med srbskim, hrvatskim in slovenskim Sokolstvom ne da doseči popolno združenje! Naprej so že hoteli vedeti, da se v Novem Sadu pobijemo med seboj... V Zagrebu in Sisku so pričakovali celo sokolske ranjence in mrtve, češ, med seboj so se razmesarili in 12 je mrtvih. Gnusilo se nam je vsem, ki smo se vračali s krasnega Sokolskega Sabora, kjer smo si bili takó idealno jedini in složni v vseh važnih vprašanjih, da se nahajajo ljudje, ki si upajo izmišljati in tako očito širiti o Sokolstvu lažnjive grozne vesti. Naj nas ne moti niti to, toda treba jih je poiskati in najti vse tiste, ki imajo interes, da delujejo na ta ali oni način proti Sokolstvu.

Vse tisočine sokolskih društev, 33 sokolskih župnih organizacij združenega jugoslovanskega Sokolstva (po novi teritorialni razdelitvi) naj bodo krepka zaslomba narodnemu zdravju, neizčrpljiv vir narodne moči.

Maribor, 3. julija 1919.

Političen pregled.

Jadransko vprašanje zopet na dnevnem redu. Pariz, 4. julija. Včeraj se je vršila važna konferenca pri Clemenceauu, kateri pripisujejo velik pomen. Konferenci so prisostovali Lansing, Balfour in Tittoni. Razpravljalo se je o jadranskem vprašanju. Kakor javlja „Le Journal“ je Tittoni zahteval obsežne kolonijalne kompenzacije. Italija zahteva v Afriki južno od Tripolitanije Borku, Tibesti in Djibuti, v Orijentu pokrajino Adalo in severno Anatolijo s Heraklijo. Sain Brice naglašava v „Journal“, da Francija ne more odstopiti Djibutija, ki tvori zvezo med Francijo in njenimi naselbinami na Madagaskarju in vdaljnem Orijentu. Italijanske pretenzije lahko ustvarijo velike težkoče v Turčiji in povzročijo mednarodne zapletljaje v Mali Aziji. Italijanski načrti v Orijentu so v prilog gotovim ameriškim aspiracijam. Italijanske načrte podpirajo odkrito tudi Angleži, v katerih interesu je, da nasele čim največ najrazličnejših elementov v turški Aziji, ki bi naj tvorili jez proti eventualni ofenzivi z Rusijo. Francija nima nobenega interesa, da bi se udeleževale te igre.

Odškodninsko vprašanje. Pariz, 6. julija. „Le Temps“ priobčuje nekatere podrobnosti glede vprašanja odškodnine in glede meja. Kakor je znano, so zavezniške velesile sklenile zahtevati od bivše Avstro-Ogrske primerno odškodnino, pri kateri naj participirajo vse države, ki so nastale na razvalinah stare monarhije. Odškodninske vsote se imajo razdeliti po neenakih deležih. Skupna svota ima znašati 1500 milijonov frankov v zlatu. Poleg tega ima vsaka država pravico, da na korist blagajne za odškodnino odkupi vso produktivno imetje, ki ji pripade od stare Avstro-Ogrske. Sto milijonov frankov je določenih za zavezniške države. Nemška Avstrija mora plačati vojne odškodnine 10 milij kron v zlatu. Vsa javna državna posest se ceni na okrog 6 milijard. Herbetta naglašava, da Nemška Avstrija te svote ne bo mogla plačati. Zato bo treba zaseči njeno aktivno premoženje. Predvsem pa bo treba vzeti v posest avstrijske vodne sile, ki jih Avstrija ne more izkoristiti.

Naši ministri pri Clemenceauu. Pariz, 6. julija. Clemenceau je včeraj sprejel delegacijo vlade kraljestva SHS, ki je prišla v Pariz, da posreduje pri predsedniku mirovne konference glede težkih gospodarskih in finančnih problemov, ki se tičejo kraljestva SHS. Delegacijo tvorijo ministrski predsednik Protić, minister za zunanjih del dr. Trumbić, pravosodni minister Tričković, minister za rudarstvo in gozdarstvo Marinković in minister za konstituantno dr. Kramer.

Dnevne novice.

Mariborskemu slovenskemu ženskemu društvu in njegovim podpornikom. Na binkoštni ponedeljek sem obiskal v mariborski vojaški bolnišnici št. 2 naše v koroških bojih ranjene vojake. O tej priliki sem videl, s kako požrtvovalno vneto se je zavzelo Mariborsko slovensko žensko društvo za moje ranjence in jim s pristno slovensko dobrosrčnostjo blažilo njihovo stanje ter s kako plemenito darežljivostjo se je odzvalo mariborskemu klicu, da naj pošljejo darove za naše ranjence, izvanredno mnogo zavednih Slovencev na naši severni štajerski meji. Veselje in čast mi je, vsem darovalcem in posebno Mariborskemu slovenskemu ženskemu društvu zahvaliti se v imenu slovenske domovine, v svojem imenu in v imenu vsega svojega vojaštva za prekrasno našim ranjenim tovarišem izkazano samaritansko ljubezen. V časten ponos naj bo Mariborskemu slovenskemu ženskemu društvu in njega zgodovini dejstvo, da je bilo prvo delo te mlade institucije posvečeno onim našim slovenskim junakom, ki so na naših koroških tleh krvaveli za pravdo našega naroda. Daj Vam Bog mnogo dela veselih in bistrih moči in daj Bog po Vašem delovanju našemu narodu mnogo blagoslovljenega sadu! Velikovec, na dan sv. Cirila in Metoda 1919. — General Maister.

Novi slovenski napisi so na nekaterih mestih tako spakedrani, da se človeku ker lajše je ježijo, kadar jih čita. Tako se blešči na Sofijskem trgu napis: „Baker in Rudniške stvari Delavnica V. Weis.“ — V Koroški cesti je napis: „Iztakanje žganja in oceta.“ — V Vojašniški ulici se nahaja „Restavracija konjskega mesa“ itd. Mnogi imajo napise z nemškimi krstnimi imeni, na primer: Franc, Josef, Alois, Johann itd. Kar se seveda tudi ne bo držalo.

Nemški „Mariborčanki“ je zopet vzrastel greben. Rada bi se z nami prepirala, pa jej tega veselja ne bomo napravili. Bilo bi to pač pod našo častjo, kajti največji smrad, kar ga je od propale Avstrije ostalo v Mariboru, je gotovo „Marburger Zeitung“, list, ki je vedno polnil svoje predale z najnesramnejšimi in najostudnejšimi napadi na nas Slovence in na Jugoslovane sploh. „Windische Mördergrube“, „windische Menschenfresser“, „Kabyllen“, „windische Wildlinge“, „Messerstecher“ itd., bili so navadni izrazi, s katerimi nas je ta list dan na dan pital. Čudimo se le, da ta list še danes neovirano širi svoj smrad po slovenskem Mariboru in v svoji nemški predrznosti in domišljavosti blebete celo nekaj o — časnikarski dostojnosti.

Predvojno pivo. V Žalcu pivovarna že od nekaj časa sem vari 10 gradno pivo. Če se upošteva okolnost, da se niti pred vojno ni varilo dosti močnejše kot 10 gradno pivo, potem se sme to pivo že imenovati predvojno. To pač kaže da se — čeprav počasi — vendarle bližamo normalnim časom. Radoveden sem kdaj bo naš Mariborski Tomaž sledil temu zgledu ter njegovo komaj 4½ gradno pivo malo poboljšal. —

Pogajanja med stavbeniki in stavbenimi delavci. Včeraj popoldne so se vršila med stavbeniki in stavbenimi delavci na Meljskem dvoru pogajanja radi plače in nekaterih drugih udobnosti. Delavce sta zastopala gg. Tokal in Nachtigall. Zahteve, ki so jih delavci stavili kot minimum, so stavbeniki označili kot nesprejemljive, vsled česar so se pogajanja razbila. Za danes bodo delavci sklicali shod in ni izključeno da stopijo v stavko. —

Upokojeni častniki in voj. uradniki. Ker je ministrstvo za vojno in mornarico z naredbo Pov. F. A. O. br. 35.618 od 26. junija t. l. odredilo, da morajo vsi upokojeni častniki in voj. uradniki položiti pismeno prisego, se ti častniki in voj. uradniki tem potom pozivljajo, da se v najkrajšem roku javijo pri naslednjih komandah: Komanda mesta Ljubljana, orožniška postaja Kočevje, Štaj. obmejno poveljstvo Maribor, Polkovna okrožna komanda Pliberk, Polkovna okrožna komanda Celje, v svrhu položitve priseg. Podrobnejše podatke dobe imenovani pri gori omenjenih komandah.

Tržni red. Iz higijeničnih ozirov in upoštavitve tržnega reda odreja mestni magistrat kot obrtna oblast vsled sklepa mestnega sosveta z dne 2. julija 1919 sledeče: 1. Prepove se prodaja peciva na trgu 2. Določi se, da branjevci in prekupci na trg prinešenih živil pred d. seto uro ne smejo kupovati. 3. Starino prodajati javno na trgu smejo le oni, ki imajo za to od obrtne oblasti dovoljenje. Vsak tozadevni prestopok se bode strogo kaznoval.

Sramotni oder. Sledeči vojaki se niso zglašili: Deset.: Babič Alojz, Sv. Marjeta, Maribor; podes.: Repnik Janez, Pivola, Maribor, Veršič Franc, Sv. Andraž, Ptuj; topničarji: Babšek Jurij, Majšperk, Ptuj, Polajnkó Janez, Zirovinci, Ptuj, Bračič Karl, Radbenci, Ljutomer, Breg Štefan, Ploderšnica, Maribor, Breznik Janez I, Jarenina, Maribor, Kukovec Simon, Osek, Maribor, Janžič Rudolf, Hoče, Maribor, Lorbek Ljudovik, Vrhovdol, Maribor, Ajdič Franc, Skoke, Maribor, Kac Janez I, Skoke, Maribor, Ferlič Rojko, Studenci, Maribor, Kampl Janez, Cirkovca, Maribor; deset.: Groser Josip, Vogersko, Gorica; četov.: Koren Miha, Ščavnica, Radgona; podes.: Moravec Martin, Sodinci, Ptuj, Polegek Josip, Sp. Ložnica, Maribor; topničarji: Sagadin Franc, Hoče, Maribor, Birsá Josip, Pobrežje, Maribor, Leipitsch Bogomir, Ptuj, Veronek Jakob, Hajdina, Ptuj, Gojčič Alojz, Sv. Marjeta, Maribor; deset.: Ornik Ivan, Terniče, Maribor; topničarji: Petrovič Jakob, Sv. Elizabeta, Ptuj, Weras Josip.

Terniče, Maribor. Vsi od Dravskega havbičnega divizionja.

Slovenski župan v Špilju. Vlada je razpustila občinski zastop v Špilju. Za gerenta je imenovan Ignacij Tišler, posestnik v Špilju.

Zrelostni izpit na drž. moškem učiteljsku v Mariboru se je vršil dne 27., 28. in 30. junija t. l. pod predsedstvom višjega šolskega nadzornika dr. Leop. Poljanca. Zrelostni izpit so napravili sledeči kandidati in kandidatkinje: Boris Boc iz Celja, Rudolf Jaut iz Gradca, Josip Korban iz Sevnice, Hedka Lovrec iz Olimja (z odliko), Zinka Lovrec iz Olimja (z odliko), Rudolf Podlogar od Male Nedelje, Zvonko Predan iz Ptujске gore, Janko Prelog od Male Nedelje, Emilija Slauc iz Gradca (z odliko), Vladko Skrbinec iz Hajdinja, Helena Tominšek iz Kranja (z odliko), Vid Vertačnik iz Podvinc, Vinko Živko od Sv. Martina na Pohorju, Alfonz Zeilhofer iz Poljčan, Šima Dobernik od Sv. Jakoba v Rožu, Franjo Kavčič iz Studenc pri Mariboru in Franjo Jarc iz Rač.

Mariborski „Sokol“ priredi častni večer svojemu častnemu članu br. dr. Pivko v poznejšem času.

„Sokolice“ starejše imajo telovadne ure vsako sredo in petek zvečer od pol 19. do pol 20. ure zvečer. Pozivljajo se k rednemu obisku telovadbe.

Stritarjeva antologija. Uredil in uvod napisal dr. Ivan Prijatelj. V Ljubljani 1919. Izdala in založila „Tiskovna zadruga.“ 8°, 247 str. V obširjem uvodu antologije nam je na podlagi novih virov pokazal urednik, kako je zrastle iz podlage kraja in časa v boju in trudu veliki mojster in patriarh našega slovstva. Stritarjeva svetovnoširoka izobrazba z ozrednim vzgojiteljskim darom je prišla v prid njegovi kulturni misli v mladem, šele nastajajočem narodu, Stritar je nekaj desetletij držal v rokah vse niti, ki se ovijajo najrazličnejših panog leposlovja: lirike, epike, dramatike, književne, umetniške, socialne, politične kritike. Stritar je centralna postava slovenske literature, zakonodajatelj in vzornik svoje dobe. In to dobo nam je naslikal urednik dr. Prijatelj z globokim umevanjem tako mojstrsko, da smemo njegovo estetsko-kritično analizo šteti med najduhovitejše slovenske literarne študije. Antologija nam nudi izbor Stritarjevih pesmi, ene umotvorne oblike, ki ne predstavlja njegovega najmočnejšega izraza, pač pa njemu najmilejšo duševno deco, ki jo je negoval in pestoval od mladih nog do pozne starosti s posebno ljubeznijo. Ker so Stritarjeve poezije že pred leti pošle, bo vsak prijatelj njegove muze z veseljem pozdravil okusno opremljeno knjigo, ki nam v dodatku podaja izbor njegovih poslednjih, dozdaj še neznanih pesmi. Knjiga se naroča pri „Tiskovni zadrugi“ v Ljubljani (Sodna ulica 6), broš. K 15—, vezana K 18—, po pošti 50 v več. Prodaja jo tudi Vilko Weixl v Mariboru.

Darovi za ranjene vojake. (Konec). F. Pajtler 10 K, Z. Pajtler 10 K, J. Novak 50 K, F. Sušl 20 K, J. Ozvald 10 K, J. Rebernik 10 K, P. Rebernik 5 K, J. Švešel 5 K, I. Senšek 20 K, R. Ras 10 K, R. Grubelnik 2 K, J. Senšek 5 K, U. Volmaier 10 K, Fr. Bizjak 10 K, Majcen Srečko 10 K, Grubelnik A. 20 K, J. Grubelnik 2 K, A. Grubelnik 5 K, Fr. Kozjak 5 K, P. Brezovnik 10 K, Lamprecht 10 K, M. Perk 5 K, Jenčič 10 K, Grögl 10 K, S. Krautberger 2 K, L. Kramberger 10 K, Grögl Berta 5 K, Verdnik M. 5 K, M. Lenarčič 20 K, Neimenovan 2 K, Lamprecht J. 4 K, Hubman 5 K, Fr. Povoden 20 K, Kaiser 10 K, Neimenovan 20 K, 10 K, 10 K, 2 K, 16 K, Pajtler M. 6 K, Lamprecht Al. 4 K, Eliza Jug, nadučit. v Podovi 147 K kot zaslužek kuharice iz Gostije: Plečko-Pauman v Podovi p. Rače. V Framu sta nabrala ondodni pismonoša in obč. sluga Trlep Karl 400 K. Darovali so: Černej Karl 20 K, Neimenovan 15 K, Micika Rihter 5 K, N. Kropivšek 10 K, M. Pečovnik 10 K, A. Fečovnik 10 K, Bezjak Iv. 10 K, A. Lešnik 5 K, Capl Fr. 2 K, Kodrič 20 K, Krajnc T. 10 K, Neimenov. 5 K, 20 K, Bezjak 2 K, Neimenov. 5 K, M. Vabel 20 K, Grašič J. 2 K, J. Fregl 4 K, F. Černej 4 K, Trlep Rosika 10 K, Neimenov. 30 K, M. Vohmut 5 K, F. Pirkmaier 10 K, F. Lešnik 10 K, Ne-

imenovan 6 K, 4 K, Peruč Olga 5 K, Škerbinek L. 5 K, K. Zamolo 20 K, Zamolo senior 2 K, N. Štern 4 K, F. Gerth 10 K, Višočnik 5 K, I. Bogatič 5 K, Al. Vihar 5 K, R. Štauber 2 K, A. Volmut 2 K, I. Medic 30 K, I. Petek 10 K, Fr. Višočnik 2 K, M. Vihar 2 K, Lorenčič M. 5 K, Neimenovan 20 K, A. Keršič 5 K, Neimenovan 2 K, M. Sagadin 5 K.

Seznam v mesecu juniju 1919 izdanih obrtnih pravic: 1. Ogorevc Marija, Quergasse 6, trgovina z mešanim blagom. 2. Fajt Ana, Schillerstraße 16, trgovina s sočivjem. 3. Hope Viljem, Lendplatz 10, trgovina z vinom. 4. Janešič Arnold, Blumengasse 25, trgovska agentura in komisija. 5. Smrekar Ivan, Josefstraße 4, čevljar. 6. Lovec Ciril, Hauptplatz 4, čevljar. 7. Kavur Tomaž, Hauptplatz 1, strugar. 8. Pavšek Vladimir, Burggasse 16, trgovina z mešanim blagom. 9. Zelnar Julij, Heugasse 11, trgovina z mešanim blagom. 10. Topolnik Anton, Tegetthoffstraße 57, glasbenik. 11. Weixl Viljem, Hauptplatz 22, tovarniška knjigovoznica. 12. Wesiak Franc, Triesterstraße 59, trgovina s sočivjem. 13. Schmid Alojz, Viktringhofgasse 30, trgovina z mešanim blagom. 14. Rapoc Franciška, Triesterstraße 26, gostilna. 15. Komisar Franc, Urbanigasse 28, gostilna. 16. Ogrizek Franc, Viktringhofgasse 17, trgovska agentura in komisija. 17. Karl Katarina, Flöbergasse 7, trgovina s sadjem in sočivjem. 18. Petek Marija, Fleischergasse št. 5, trgovina s sadjem in sočivjem. 19. Planinšek Miroslav, Burggasse št. 6, slaščičar in konditor. 20. Krainc Franc, Kaiserfeldgasse št. 19, trgovska agentura in komisija. 21. Tomašič Peter, Mühlgasse št. 11, sodar. 22. Sieber Emilija, Herrengasse št. 9, trgovina z rokavicami, stezniki in nadrobnim blagom. 23. Pavlič Terezija, Domgasse št. 10, gostilna. 24. Kokalj Leopold, Bismarkstraße št. 8, krojač. 25. Potežin Ferdinand, Nagystrasse št. 10, sejmar. 26. Stepinšek Josip, Lendplatz št. 6, trgovska agentura in komisija. 27. Bedrač Ivan, Kärntnerstrasse št. 9, trgovska agentura in komisija. 28. Rieser Franc, Domplatz št. 12, trgovina z oljem. 29. Schwarz Franc, Wildenrainerstrasse št. 8, krojač. 30. Barta Ivan, Rathausplatz št. 8, strojno pletenje. 31. Lah Matija, Brunnndorf št. 15, trgovina z južnim sadjem. 32. Strauss Jakob, Tezen št. 83, mesar. 33. Rosmann Anton, Nagystrasse št. 2, ključavničar. 34. Haas Anton, Schillerstraße 10, trgovska agentura in komisija. 36. Bela Franc, Luthergasse 5, mizar. 36. Muršec Karl, Mühlgasse 1, trgovina z vinom in žganjem v posodi. 37. Samuh Franc, Hauptplatz 21, trgovina s sadjem in sočivjem. 38. Staršič Franc, Luthergasse 9, trgovina z mešanim blagom. 39. Stelcer Leopoldine, Freihaugasse 1, kavarna. 40. Vlahovič Ludwig, Tegetthoffstraße 38, gostilna.

Dopisi.

Sv. Lenart v Slov. gor. V nedeljo, 13. t. m. imamo tukaj veselico v prostorih g. Arnuš. Mariborski dijaki priredijo »Kovačevega študenta« spevoigro v treh dejanjih in enodejansko burko v »Civilu«, v igri je prosta zabava, petje, šaljiva pošta in ples. Pričakujemo in vabimo obilo Mariborčanov v naše Slovenske gorice. Začetek je ob ½16 (¼4. popoldne).

Guštanj na Koroškem. Ker priredi SPD iz Maribora v soboto dne 12. julija izlet na Uršulo goro smo sklenili Guštanjski in okoliški Slovenci da Mariborske izletnike v soboto večer ob 6. uri čakamo pri vlaku v Guštanju, gremo potem gredoč vsi skupaj na grob junaka Malgaja v Guštanju in nato na goro Sv. Uršule. Pridružil se bo tudi Guštanjski novi mešani pevski zbor, ki bo sodeloval pri narodni slavnosti drugi dan, to je v nedeljo dopoldne na Uršuli. Na veselo svidenje v soboto zvečer v Guštanju. A. O.

Zadnje vesti.

(Posebna telefonska in brzojavna poročila „Mariborskemu delavcu“).

Nemško-avstrijska mirovna pogodba. St. Germain, 7. julija. »Newyork Herald« poroča, da se pogodba z Avstrijo do-

končana v nedeljo in, da bi se morala izročiti jutri brez daljnih formalnosti. Avstrijci dobijo skoraj gotovo 14 dnevni rok za odgovor. Pogodba bo baje podpisana šele v avgustu in ne bo vsebovala vprašanja glede Reke. Tittoni se pogaja z ameriškimi delegatom Whitejem o kompenzacijah v kolonijah.

Newyork, 7. julija. Iz Pariza poročajo: Nemško-avstrijsko mirovno pogodbo bo v torek 8. t. m. izročil tajnik Dutasta dr. Rennerju. Nemška Avstrija bo imela 10 do 14 dni časa za odgovor. Pogodba se bo najbrže podpisala v prvi polovici meseca avgusta.

Protifrancoske manifestacije v Italiji.

Berlin, 7. julija. „Lokalanzeiger“ poroča iz Lugana: V Rimu so včeraj vprizorili nacionalisti protestno zborovanje proti ministrstvu Nitti. Prisostvovalo je več sto oficirjev in invalidov. Ko je eden od govornikov omenil reške dogodiljaje, vzdignili so se vsi zborovalci ter jeli kričati: „Dol s Francijo.“ Iz več krajev poročajo o pretepih med francoskimi in italijanskimi vojaki. „Perseveranca“ poroča, da se je moral oddelek francoskih vojakov vkrcati na ladje pod varstvom karabinijerjev.

Reško vprašanje.

Newyork, 7. julija. Reški dogodki povzročajo francoski javnosti veliko senzacijo, in to tembolj, ker se je začelo, da so italijanski povesni govorniki v Zgornji Italiji vsepovsod povdarjali, da je Francija vzrok spričo svojega stališča v Reškem vprašanju, da v Italiji še ni miru. Tittoni dozda še ni dosegel, reškega vprašanja že zdaj v nemško-avstrijski pogodbi rešiti.

Newyork, 7. julija. „Newyork Tribuna“ poroča iz Pariza: V konferenčnih krogih so mnenja, da Tittoni zasleduje popolnoma drugo politiko nego Sonnino. Splošno menijo, da bo Tittoni dovolil gotove koncesije v dalmatinskem in jadranskem vprašanju. Vendar pa more tudi slučaj nastopiti, da se bo zadovoljil s kompenzacijami v drugih ozemljih. Tudi Reko bo Tittoni zahteval za Italijo, vsekakor se bo pa zadovoljil s koncesijami v Sredozemskem morju in v Mali Aziji, da prepusti Reko in druga ozemlja Jugoslovanom.

Novo ministrstvo na Češkem.

Praga, 7. julija 1919. Danes popoldne je predložil Švehla predsedniku Masaryku sledečo novo ministrsko listo: Min. predsednik: Tušar; zunanji minister: Beneš; notranji minister: Švehla; finančni minister: dr. Fiedler; trgovski minister: Habler; justični minister: Vesely; železniški minister: Štribny; vojni minister: Klofač; minister za slovaško in zdravstvo: dr. Šrobar; poljedelski minister: Prašek; minister za javna dela: Staněk; minister za socialno skrbstvo: dr. Winter; minister za nauk: Habermann.

Tušar o svojem programu.

Praga, 7. julija. V nekem pogovoru z min. predsednikom Tušar je ta izjavil o svojem programu: Smatram kot nalogo nove vlade, držati se dosedanje smeri v zunanji politiki. Njen glavni temelj bo dosedanje zavezniško razmerje k velevlastim na zahodu. Zato jamči že ime dr. Beneša, ki bo v novem kabinetu prevzel ministrstvo za zunanje zadeve. Na vprašanje, kako bo urejeno razmerje napram Nemški Avstriji in Ogrski, je odgovoril Tušar: Razmerje si predočujem na temelju dobrih gospodarskih odnošajev. Več ni rekel. Na vprašanje, kakšno stališče zavzema napram notranji politiki, je odgovoril: V notranji politiki bo nova vlada na to stremila, da se republika razvija v odločno demokratičnem in svobodomiselnem zmislu. Gledala bo na to, da se bo največja skrb posvečala predvsem gospodarskim vprašanjem, da se morejo industrija, trgovina in poljedelstvo svobodno razvijati, kar bi bilo tudi v interesu delavstva, industrije in cele države.

MALA OZNANILA.

Učenec, eden za knjigarno in eden za knjigo-veznico, se takoj sprejme v veletrgovini Vilko Welx, Glavni trg 22. 3-2

Čevljarske pomočnike in vajenca sprejme Andr. Ham, Vetrinjska ulica 13. 2-2

Slovenci! Slovenke! Govorite povsod samo slovenski!

Marija Florian, šivilja

Maribor, Glavni trg 18, II. nadstr.

prevzame vsakovrstno šivanje obleke, fine in preproste, bluže, krila, vsakovrstno perilo za moške in ženske. 3-2

Brata Vošnjak

PTUJ

Trgovina z usnjem, čevlji in surovimi kožami.

Elegantni box calf in chevreaux čevlji. — Fini čevlji iz črne in rujave teletine. — Navadni čevlji iz rujave kravine, podplatni in podpetni ovčki, drete, platno.

J. Božič

Maribor, Tegetthoffova cesta 34

Modni ateljeje za gospe in gospode. Naročila po meri se solidno in točno izvrše. Vojaške uniforme se izgotovijo v najkrajšem času.

Zaloga vsakovrstnih oblek za moške in dečke, kakor tudi vojaške čepice ter epolete.

Svoji k svojim!

V zalogi »Tiskovne zadruga« v Mariboru je izšla brošura

„Jugoslovanska mučenika Zrinski in Frankopan“

Spisal Matija Pirc, profesor v Mariboru.

Brošura stane 1.— K, s poštnino 1'05 K. Dobi se v vseh knjigarnah. Šolskim vodstvom pri večjih naročilih 10% popusta.

Raznašalci časopisov

invalidi, dobe lep zaslužek. Zglašite naj se v upravništvu „Mariborskega delavca“.

„Velika kavarna“

(preje „Theresienhof“), Maribor, Glavni trg

Izborna prvovrstna pijača! — Največji in najlepši prostori v mestu! — Dnevno **KONCERT** prvovrstne damske godbe od pol 20. do pol 23. (preje od pol 8. do pol 11.) ure; ob nedeljah in praznikih od pol 18. do pol 23. (preje pol 7. do pol 11.) ure.

Za obilen obisk se priporočata

brata Kuhar.

NARODNA BANKA D. D. U ZAGREBU.

Zagreb, mjeseca juna 1919.

Poziv na subskripciju

25.000 komada dionica, glasećih na donosioca po K 400.— naslovne vrijednosti u ukupnom iznosu od K 10,000.000.—.

P. n.

Na temelju svojedobnog ovlaštenja izvanredne glavne skupštine, odlučilo je ravnateljstvo Narodne banke d. d. provesti povišenje dioničke glavnice i emisiju novih dionica pod slijedećim uvjetima:

1. **Dionička glavnica od K 10,000.000.— povišuje se izdajem novih 25.000 dionica po K 400.— nom., dakle za K 10,000.000 na K 20,000.000.—.**

2. Posjednicima starih dionica pridržaje se 18.750 komada novih dionica, i to tako da svakome dioničaru pripada pravo na 4 stare dionice optirati 3 nove uz cijenu od K 440.— po komadu nove dionice, zajedno sa 5% kamatama od 1. siječnja 1919. do dana uplate.

3. Nedioničarima (novim potpisateljima) i starijima dioničarima za dionice, koji žele potpisati preko broja, koji jim pripada u razmjeru od 4 stare na 3 nove, nudi se 6250 komada dionica po tečaju od 475 K za dionicu od 400 K nominalnih sa 5% kamata od 1. januara 1919.

4. **Subskripcija počinje 15. juna, a svršava 31. jula 1919.**

5. Nove dionice imaju kupon za godinu 1919., te im pripada pravo na dividendu za istu.

6. Protuvrijednost potpisanih dionica valja uplatiti odmah, a najkasnije do 31. jula 1919. t. g.

Uplate za nedodijeljene nove dionice povratit će se skupa sa 3 $\frac{1}{2}$ % kamata od dana uplate do povratka novca.

7. Subskripcija se objavlja odnosno primaju prijave:

U Zagrebu: Narodna banka d. d.

U Brodu n. S.: Banka i mjenjačnica Brdarić i drug, afilijacija Narodne banke.

U Dubrovniku: Srpska centralna banka za Primorje. — Dubrovačka trgovačka banka i Pučka štedionica d. s. o. j.

U Ljubljani: Ljubljanska kreditna banka d. d. — Kranjska deželna banka.

U Osijeku: Srpska štedionica.

Na Rijeci: Hrv. centralna banka.

U Rumi: Zadruga banka.

U Sarajevu: Hrvatska centralna banka.

U Spljetu: Zadruga savez.

U Varaždinu: Varaždinska štedionica.

U Virovitici: Virovitička štedionica.

U Zemunu: Zemunska štedionica.

Uplate mogu uslijediti također kod svih zagrebačkih zavoda te njenih filijala.

8. Posjednici starih dionica, koji žele u smislu točke 2. optirati nove dionice, valja da predlože kod gore označenih mjesta subskripcije: točno ispunjenu i potpisanu prijavnici uz naznaku popisa brojeva starih dionica (u koliko nisu kod zavoda u pologu) ili medjutomnici starih dionica.

9. Reparticiju dionica subskribiranih u smislu točke 3. pridržaje sebi ravnateljstvo.

10. Tečajni (ažijski) dobitak, koji se poluču kod izdavanja novih dionica, ide u korist redovite pričuvne zaklade odbivši troškove emisije i pristojbe.

11. Za provedbu ove emisije stvoren je sindikat, koji zajamčuje uspjeh povišenja dioničke glavnice.

Ravnateljstvo Narodne Banke d. d. u Zagrebu.